

De lessen van de Maartbeweging

NASCHRIFT OP DE „OPEN BRIEF AAN LENIN“

DOOR

HERMAN GORTER.

Waarde partijgenoot Lenin!

Toen wij in November 1920 afscheid namen, waren uw laatste woorden, dat van onze zoo verschillende opvattingen over de taktiek in de revolutie in West-Europa noch uwe eigene, noch de mijne tot nog toe door de werkelijkheid voldoende op de proef gesteld waren; dat echter weldra door de ervaring duidelijk zou worden, wie van ons beiden gelijk had.

Ik was dat geheel met u eens.

Nu heeft de werkelijkheid zich getoond en wij zijn een onderfinding rijker geworden. Gij zult mij zonder twijfel veroorlooven, dat ik u nu de lessen, die wij daaruit moeten trekken, van mijn standpunt uit laat zien.

Zooals gij u herinnert, waart gij, het Executief Comité en de derde Internationale op haar congres in Moskou vóór het parlementarisme, vóór het vormen van cellen in de vakverenigingen en vóór het deelnemen aan de wettelijke bedrijfsraden in het eenige land van Europa, waar de revolutie is, in Duitschland.

De K. A. P. D. en de Hollandsche marxisten waren van meening, dat deze drie dingen, dat uw taktiek tot de ergste verzwakking van de revolutie, tot een chaos in het proletariaat, tot verwarring onder de kommunisten en zoo tot de ergste nederlagen moest leiden, dat daarentegen antiparlementarisme, stichting van bedrijfsorganisaties, arbeidersbond met revolutionaire comité's van actie in Duitschland en in West-Europa versterking van de revolutie en ten slotte eenheid van het proletariaat zouden brengen.

Gij, met het E. C. en de derde Internationale, wildet massa's verzamelen in partij en vakbond, zonder te vragen hoe deze massa's, en of zij werkelijk communisten waren. Dat hebt gij gedaan in

Halle, in Tours, in Florence. Gij wildet hun andere leiders geven. Wij wilden de oude organisaties verbrijzelen en van anderen op nieuwe opbouwen met een nieuwe geest. Wij wilden slechts werkelijke communisten bijeenbrengen.

Gij wildet in West Europa de taktiek uit Rusland importeeren, waar het kapitalisme zwak was en gij de boeren als helpers hadt. Wij zagen in, dat het proletariaat in West Europa alleen staat tegenover een geweldig kapitalisme, het bankkapitaal, het grondstoffenkapitaal.

Dat wij dus een eigen taktiek noodig hebben, verschillend van de Russische.

Gij wildet de diktatuur der partij, d.w.z. van eenige leiders. Wij de diktatuur der klasse.

Gij dreeft leiderspolitiek, wij wilden klassespolitiek.

In den diepsten grond der zaak drijft gij nog altijd de taktiek van de tweede Internationale. Slechts uiterlijk, in de woorden, in de leuzen zijt gij veranderd. In het innerlijke wezen behoort gij (in dit niet-russische maar West-Europeesche vraagstuk) nog tot de oude school uit den tijd vóór de revolutie.

Nu heeft de Maartbeweging van het proletariaat in Duitschland in 1921 getoond, wie gelijk heeft, gij, partijgenoot Lenin, met het E. C. en de derde Internationale, of de K. A. P. D. met de Hollandische marxisten, die haar ondersteunden. De Maartbeweging heeft antwoord gegeven op de vraag en de juistheid van de opvatting der linkerzijde *bewezen*.

Want in Duitschland waren twee partijen, die ieder een eigen taktiek hadden en die beide aan de beweging deelnamen. De V. K. P. D. volgde uw taktiek, de K. A. P. D. haar eigen taktiek, die ook de onze is.

En wat waren de gevolgen? Hoe hielden beide zich in de actie?

Want de deugdelijkheid van een taktiek, een principe, een theorie moet steeds en moest ook hier door de actie, door de daad *bewezen* worden.

De V. K. P. D. had door de parlementaire actie — die onder het bankroete kapitalisme geen andere beteekenis meer heeft dan bedrog der massa's — het proletariaat van revolutionair handelen afgeleid. Zij had honderdduizenden niet-kommunistische leden verzameld en was dus tot een „massapartij” geworden. De V. K. P. D. had door de cellentaktiek de vakverenigingen ondersteund en door deelname aan de wettelijke bedrijfsraden de revolutionairen verraden en de revolutie ontmand. De V. K. P. D. had in al deze dingen uw raad, partijgenoot Lenin, en uw taktiek en die van het E. C. en de derde

Internationale gevolgd. En toen zij daardoor steeds dieper verzonk in dadeloosheid (b.v. bij het Russische offensief voor Warschau), of de actie verried (b.v. bij de Kapp-aanslag), toen zij door schijn-akties vol reclame (b.v. die van de „open brief”) tot het reformisme was gekomen, toen zij den strijd, die de kapitalisten den arbeiders opdrongen, telkens ontweek (b.v. in Hamborn, bij de electriciteitsstaking, in de Ambi-fabrieken, in de Leuna-fabrieken, enz.) — toen de Deutsche revolutie steeds machtelozer terugweek, toen de beste elementen uit de V. K. P. D., daardoor ontevreden, steeds meer op actie aandrongen — toen besloot zij op eens tot een groote actie ter verovering der politieke macht.

Dat wil zeggen: nog *vóór* de uittarting door Hörsing en de Sipo, heeft zij besloten tot een kunstmatige actie van boven af, zonder de spontane drang van groote massa's; d. w. z. tot een „Putsch”-tactiek.

Het Executief-Comité en zijn vertegenwoordigers in Deutschland hadden reeds lang er op aangedrongen, dat de V. K. P. D. van leer zou trekken. Zij moest toonen, dat zij een echte revolutionaire partij was. Alsof in het van leer trekken alleen reeds het wezen van een revolutionaire tactiek bestaat! Als een partij, die in plaats van de revolutionaire kracht van het proletariaat op te bouwen, parlement en vakbeweging ondersteunt en daardoor het proletariaat verzwakt en zijn revolutionaire kracht ondermijnt, vervolgens (na deze voorbereidingen!) op eens van leer trekt en een groote aanvallende actie op het touw zet voor dit zelfde, door haar verzwakte proletariaat, dan is dat in den grond van de zaak een „Putsch”, dat wil zeggen een van boven besloten, niet uit de massa's zelf opschietende, dus van te voren tot mislukking gedoemde daad. En deze putsch-tactiek is niet revolutionair, maar precies zoo opportunistisch als het parlementairisme en de cellen-tactiek zelf.

Ja, deze putsch-tactiek is de noodzakelijke keerzijde van het parlementairisme en de cellentactiek, van het verzamelen van niet-Communistische elementen, van de leiders- in plaats van massa- of liever klasse-politiek. Deze zwakke, innerlijk rotte politiek moet noodzakelijk tot Putschen leiden.

Hoe zou de V. K. P. D., vermolmd door het parlementairisme, innerlijk zwak door de massa der niet-communisten, in zes of meer richtingen verdeeld, draagster van een leiders- in plaats van een massa tactiek een revolutionaire actie hebben kunnen voeren?

Waar zou de V. K. P. D. de kracht hebben kunnen vinden, die tegen een zoo sterke vijand noodig is als de zwaargewapende Deutsche reactie tegen het bank- en handelskapitaal, dat alle klassen tegen de communisten vereenigt?

Toen de uittarting van Hörsing, van de rijksregering kwam en dus het oogenblik voor de algemeene scherpste tegenstand gekomen was, toen de massa's zelf in Midden-Duitschland opstonden, toen was de V. K. P. D. door hare innerlijke zwakte niet in staat tot een strijd met succes. Zij viel heelemaal uit elkaar. De helft, of nog meer, deed niet mee, en de leden bestreden elkaar. De reactie had een gemakkelijke zege.

En toen de nederlaag gekomen was, toen viel Levi, uw vroegere beschermeling en banierdrager, de man, die met Radek en met u en het E. C. de meeste schuld heeft, dat deze verzwakkende, tot Putsch leidende tactiek hier in Duitschland en West-Europa ingevoerd is, de strijdende leden der V. K. P. D. — die ondanks hun verkeerde tactiek toch nog het meest revolutionair waren — met een dolk in den rug. Terwijl duizenden voor de rechtbanken stonden, denuncieerde hij hen en hun leiders. Hij is niet slechts (door zijn tactiek) mede verantwoordelijk voor de Putsch, maar ook voor de verschrikkelijke straffen. En bij hem sluiten zich Däumig, Geyer, Klara Zetkin en — zeer opmerkelijk — de geheele parlementsfractie aan.

De V. K. P. D. heeft een geweldige klap gekregen. En met haar is ook het proletariaat van West-Europa, de Russische revolutie en de wereldrevolutie getroffen. De V. K. P. D., de eenige „kommunistische” massapartij in West-Europa, zal waarschijnlijk weer verbrijzeld worden. Als revolutionaire partij zal zij waarschijnlijk te gronde gaan.

De V. K. P. D. was naar uwe beginselen opgebouwd. En wel in een land, waar de economische toestand naar een revolutie dringt. En bij den eersten stoot, dien zij geeft, zakt zij ineen. Terwijl haar dapperste strijders sneuvelen, doodgeschoten werden, de gevangenen vullen, voor de rechters gesleept en tot zware kerkerstraffen veroordeeld werden, worden zij door een deel van hun eigen leiders in den rug *and.* gevallen. Dit is het voorbeeld van de V. K. P. D. en van uwe tactiek.

Laten wij nu het voorbeeld van de andere tactiek, de K. A. P. D. nagaan.

De K. A. P. D., die geen parlementairisme wil, dat de massa's verward, en geen oude vakvereenigingen, maar bedrijfsorganisatie, kan nooit reden tot een putsch-tactiek hebben. Want deze is altijd het gevolg van innerlijke zwakte. En innerlijk zwak kan de K. A. P. D. niet zijn, omdat zij enkel kommunisten opneemt, omdat qualiteit voor haar de hoofdzaak is, omdat zij geen leiders- maar klassepolitiek volgt, omdat zij geen partij-, maar klassediktatuur wil. Daarom is een Putsch bij haar uitgesloten. De K. A. P. D. heeft ook nu geen Putsch-tactiek gevolgd. Haar tactiek berust op het beginsel, dat een revolutie of een groote revolutionaire actie niet door een partij of

een partijbestuur kan worden besloten, maar uit de situatie, d.w.z. uit den strijdwil der massa's moet opgroeien. Haar taktiek bestaat daarin, het proletariaat sterk te maken door ontwikkeling van zijn bewustzijn, en zijn kracht tot revolutie te vergrooten door opbouw van de juiste strijdorganisaties. En dit is beide slechts mogelijk door den strijd zelf; daardoor, dat men geen strijd uit den weg gaat, die door den vijand wordt opgedrongen of uit de massa's spontaan uitbreekt.

Zoo heeft de K. A. P. D. — in tegenstelling tot de S. P. D., de U. S. P. en de V. K. P. D. — steeds gehandeld. Bij de Kapp-aanslag, bij de electriciteitsstaking, bij het Russische offensief in Polen, bij de vele stakingen in geheel Duitschland. Bij deze werkelijk revolutionaire taktiek is er geen plaats voor willekeurig begonnen acties.

Zoo heeft ook nu de K. A. P. D. den strijd eerst opgenomen, nadat de aanval van de regeering begonnen was.

En vergelijk nu eens de K. A. P. D. in en na de actie met de V. K. P. D. De K. A. P. D. was door haar taktiek en geslotenheid zoo vast, dat er in de actie geen splitsing plaats vond en dat ook na de nederlaag in de vergadering van afgevaardigden uit het geheele land de grootste eenheid heerschte. En haar kracht neemt ondanks de nederlaag toe, evenals die van de Arbeiter-Union.

Hier ziet gij nu de gevolgen van uw taktiek, van de derde Internationale, en die van de taktiek der K. A. P. D.

Partijgenoot Lenin, het is geen gelijkhebbertij, als ik nog dieper op deze kwesties inga. Want van dit vraagstuk der taktiek hangt de West-Europeesche, dus de wereldrevolutie af. Laten wij dus de afzonderlijke details van de taktiek, van de Uwe en van die der linkerzijde, nader beschouwen.

Gij wildet parlementairisme. Gij wildet deelneming aan het theater, achter welks coulissen zich de nieuwe Deutsche staat van Stinnes en de Orgesch verbergt, het theater, dat geen werkelijke macht bezit. Daardoor zijn de arbeiders van de werkelijke vraagstukken der revolutie afgeleid, daardoor zijn (door verkiezingen) massa's verzameld, op wie niet te rekenen was en waarvan groote gedeelten op het beslissende oogenblik moesten te kort schieten; daardoor was innerlijke ontbinding onvermijdelijk.

Wij waren anti-parlementair. Wij wilden niet den schijnstrijd, maar den werkelijken strijd. Daardoor bleef de K. A. P. D. eensgezind en vast.

Gij wildet wettelijke bedrijfsraden. Gij hebt deze aan de Deutsche arbeiders aanbevolen, gij hebt ze hun opgedrongen als organen der revolutie. Welke rol hebben deze in de Maartbeweging gespeeld? Zij hebben de revolutionaire actie in den steek gelaten en verraden.

Wij wilden revolutionaire comités van actie. En terwijl de wettelijke bedrijfsraden in de Maartbeweging werkloos bleven en haar verrieden, sprongen spontaan uit de massa's de revolutionaire comités van actie op en stuwden de beweging voort.

Gij wildet door communistische cellen op de vakverenigingen inwerken. Wat hebben die cellen tot stand gebracht? Hebben zij de vakverenigingen vooruit gedreven? Niets heeft men van hen bemerkt, niets hebben zij tot stand gebracht. Ja, zij stonden vaak aan den kant van de vakverenigingsbureaucratie.

Wij wilden de organisatie naar bedrijven en de samenvatting der bedrijfsorganisaties in de algemeene arbeidersbond (Union). Omdat de revolutionaire strijd slechts in de bedrijven en volgens bedrijven gevoerd kan worden. En wat is nu in de Maartbeweging gebleken? In de bedrijven en volgens bedrijven is gestreden. De bedrijfsorganisaties hebben den strijd gevoerd. De bedrijven, niet de vakverenigingen, zijn gebleken de kernen der revolutie te zijn. De Maartbeweging heeft dus bewezen, dat voor de revolutie de bedrijfsorganisatie noodzakelijk is.

De V. K. P. D. heeft (ondanks een groot aantal heldhaftige strijders) door haar tactiek (die uw tactiek is), door haar parlementairisme, haar cellen en haar wettelijke raden de revolutie verlamd.

De K. A. P. D., de Union en de bedrijfsorganisaties hebben zich aan de geheele wereld als de leiders der Duitsche, d. i. van de West-Europeesche en de wereldrevolutie getoond.

Gij wildet organisatie, gij hebt de chaos.

Gij wildet eenheid, gij hebt splitsing.

Gij wildet leiders, gij hebt verraders

Gij wildet massa's, gij hebt secten.

Want ik moet nog deze opmerking maken. Gij, partijgenoot Lenin, en Zinovjef en Radek en zoo vele anderen van de derde Internationale, hebt eens gezegd, dat de tactiek van de K. A. P. D. slechts tot sectevorming kon leiden.

Laten wij dat eens zien!

Die V. K. P. D. heeft, naar zij zegt, 500,000 leden. Maar zij zegt zelf (op haar congres), en ieder weet het, dat de groote meerderheid geen communisten zijn. Laten wij toch eens aannemen, dat de helft communistisch is. Dan zijn er dus door uw tactiek en die van de derde Internationale, onder de 9 miljoen vakverenigingsleden in Duitschland 250,000 communisten.

En hoeveel zijn er in de Union, die naar de principes van de K. A. P. D. is opgebouwd? Ook 250,000. Dus, in deze cijfers gemeten, heeft onze tactiek evenveel tot stand gebracht als de uwe!

Maar niet eens op dit punt van aantal heeft uw tactiek gelijk. Het verschil is namelijk dit: Ten eerste zijn de V. K. P. D. en de cellen met de ongetelde millioenen Marken geschapen, in kranten, organisatie en propaganda besteed — de K. A. P. D. en de Union met geen Pfennig. Ten tweede zijn de V. K. P. D. en haar cellen nu geknakt, de K. A. P. en de Union bloeiend en groeiend. De V. K. P. D. en de cellen lijden aan innerlijk verraad, de K. A. P. en de Union groeien door solidariteit en eenheid.

De werkelijkheid heeft ons dus de ervaring gebracht: de Maartbeweging van het Duitsche proletariaat heeft duidelijk getoond — en wij hopen, dat de geheele Internationale het zal zien: — Uwe tactiek en die van het E. C. en de derde Internationale brengt verwording en nederlagen, die van de linkerzijde brengt eenheid en kracht.

Het derde congres van de derde Internationale zal nu haar tactiek moeten wijzigen.

Partijgenoot Lenin, de juistheid van uw tactiek in Rusland erkennen wij volkomen, en ik persoonlijk zou u willen zeggen, dat ik geloof, dat als eenmaal de geschiedenis uw revolutionaire tactiek zal overzien, zij tot het besluit zal komen, dat deze steeds groot en de best mogelijke was. Naar mijn meening zijt gij na Marx en Engels onze eerste groote aanvoerder. Maar dat sluit niet uit, dat gij ten opzichte van de tactiek voor West-Europa dwaalt.

Wij richten ons nu tot het Duitsche proletariaat en roepen het toe: Als gij werkelijk, met hoofd en hart, inziet dat de linkerzijde gelijk heeft en als gij werkelijk bereid zijt, op haar wijze te strijden, verlaat dan de V. K. P. D. en alle oude parlementaire partijen en vakverenigingen en sluit u bij de Union en de K. A. P. D. aan. En het geheele West-Europeesche en het wereldproletariaat roepen wij op, onze tactiek te volgen.